

La Humanitat

Any II :: Núm. 267

Barcelona, dissabte, 17 setembre 1932

Redacció i Administració: Ronda Sant Pere, 11, pral. : Telèfons 24645 i 24647
Impremta: Muntaner, 49 :: Telèfon 31518

Fundador: LLUIS COMPANYS

El president Macià parla amb els periodistes de l'Estatut, de la dimissió del senyor Giralt i del probable Govern de Catalunya

El President de la Generalitat de Catalunya, molt millorat de l'afecció que l'ha obligat a romandre a les seves habitacions particulars durant diversos dies, ha rebut aquest migdia els informadors en el seu despatx oficial de la Generalitat de Catalunya.

En començar l'entrevista, els periodistes han preguntat com es trobava i ha respost que estava molt millorat del refredat que ha patit malgrat de trobar-se quelcom fatigat.

A preguntes dels periodistes ha seguit dient el senyor Macià que no està encara redactat el programa definitiu dels actes que tindran lloc a Catalunya amb motiu de la visita del cap del Govern, senyor Azaña.

—M'acaba de visitar — ha dit — ara precisament una representació d'entitats econòmiques, agrícoles i industrials, que m'ha exposat el seu propòsit d'organitzar un banquet d'homenatge al senyor Azaña i veure si hi hauria manera d'encabir-lo en el programa d'actes que tindran lloc. Jo he dit que es faria el possible malgrat d'estar ja en aquests moments confeccionat el programa definitiu.

Un periodista li ha exposat la idea que tenen els periodistes catalans de dedicar un homenatge al senyor Lluís Bello. El president hi ha accedit immediatament i ha dit que faria el possible per tal d'assistir-hi.

Seguidament, aprofitant l'avinentesa, ha manifestat el President la seva admiració i agraïment a Salmeron pel molt que féu per Catalunya.

—Caldria — ha dit — que tothom tingués present tot el que aquell insigne patrià estava disposat a sacrificar per Catalunya.

Referint-se a la dimissió del senyor Giralt, ha dit el President de la Generalitat que ell li recomanà que esperés a presentar-la el vinent diàlluns en el Consell de Govern.

A preguntes d'un periodista ha dit que semblava que dimitirien tots els consellers i que llavors es formaria el nou Govern de Catalunya.

—Serà ratificada la confiança als mateixos que hi ha actualment? — ha preguntat un periodista.

—No es pot dir això — ha contestat —. Podria ésser que sí o que no.

—¿Col·laboraran els radicals en el nou Govern?

—No ho crec.

—S'han ofert ells?

—No m'han dit res d'això ni seria prudent que ho fessin.

—¿Es veritat que ahir us va visitar el senyor Güell?

—Sí; vingué en representació d'unes entitats de les quals forma part partal de felicitar-me per l'aprovació de l'Estatut.

—Ell ens digué a nosaltres que havia vingut per a parlar-vos de la formació d'un conglomerat de partits catalanistes per a anar a les eleccions juntes.

—Sí — ha manifestat —; ell em digué això mateix, però és el senyor

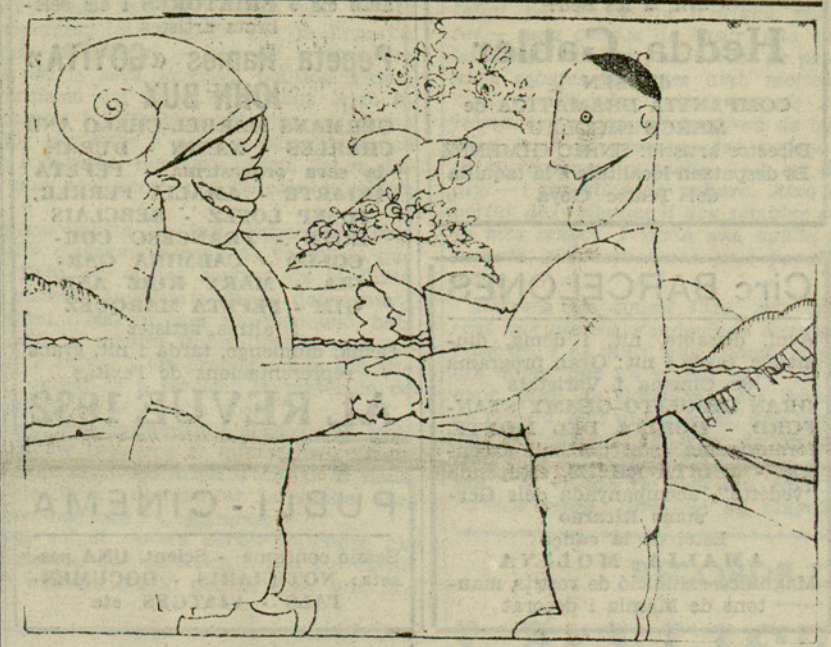
Güell qui m'ho digué. No és pas cap partit polític. Vertaderament jo tindria una gran satisfacció que això es pogués realitzar, car llavors es podrien fer les eleccions sense lluites entre homes d'ideologies gairebé iguals.

Un periodista ha insistit sobre el mateix tema i llavors el President ha dit que es felicitava de la declaració del Partit Catalanista Republicà en aquest sentit i que en aquell Partit hi ha homes que valen molt i que les estima.

—No obstant i això fins ara no s'ha decidit res que faci referència a eleccions.

—¿Ens podríeu dir en quina data seran convocades les eleccions?

—Més m'estimo — ha respost — no dir res ara de moment. Ho faré molt aviat.

--No et sembla que aquestes encaixades s'han millors que les que ens feien fer de rei al ordre?

(De Bagaria, a "Luz".)

Fonogrames de «La Humanitat»

EL CAS CAMBO

L'article del senyor Francesc Cambó ha tingut, veritablement, un "exit". Fins els mateixos admiradors del, diguem-ne "leader" regionalista, s'han impressionat. El senyor Cambó tira pel camí d'ésser una glòria passada com el senyor Lerroix. El "cas" Cambó és una mica el "cas" Lerroix, el "cas" Alba, el "cas" Melquíades Alvarez. És un "cas" una mica oïlla. I sentim tenir que emprar el mot "oïlla" però és que certament no en trobem un més a mà i que sigui tan expressiu. És a dir, es tracta del cas de l'home que sobreviu; que acostumat a unes maneres es troba de cop i volta en unes altres maneres i que segueix pensant, vivint i sentint com en èpoques passades sense comprendre que les coses han canviat. Una vegada, el simpàtic i pintoresc senyor Francesc Camps Margarit, el notable industrial ex-candidat d'"Acció Catalana Republicana", en les eleccions del 12 d'abril i el que va donar el comentari més just a la derrota humiliant dels homes de "La Publi" — tan honrats com els senyors Vidal de Llobatera i Regassó; tan intel·ligents com els senyors Massot i Abadal; tan fins com els senyors Calderó i Bastardes i tan simpàtics com els senyors, etc., etc., etc. — dient una paraula semblant a la suposadament històrica del gloriós Cambonne; una vegada, tornem-ho a repetir, el senyor Camps Margarit ens contava l'efecte que li produïa l'home que no vist d'anys, en retrobar-se l'abraçava dient-li, per exemple: —"Hola, nyebit!". Paraula retirada de la circulació... "Nyebit!" Així es titllava als "pollos-pera" del 1900 que anaven amb bicicleta i duïen bocines grinyoladores de les que feien "nye-bit! nye-bit!", o sorolls semblants. Doncs bé, el senyor Cambó, amb el seu famós article, tan famós ja com aquell de "l'anarquista de Terrassa", com aquell de "La República si ve a Espanya, serà de R. O...!", o com aquell altre "Al món només es fan revolucions quan el Govern les consent o els exercits les organitzen", escrits els 10 i 11 d'abril, a les portes de la revolució, el senyor Cambó, repetim, amb el seu article ha dit: —"Nyebit!". Ha estat un article endarrerit, vell, caduc, lamentable, pobre. I és que el senyor Cambó, com el senyor Lerroix, com el senyor Alba, com el senyor Melquíades, ja no és d'aquest món. El senyor Cambó encara viu en els temps pintorescos en que podia passar per una illustre figura política, col·leccionant fracàs darrera fracàs. Diu que Bèlgica s'ensorrará per haver fet cara a l'invasor i Bèlgica surt enfortida de la guerra 1914-1918; diu que mobilitza l'Exèrcit, per fer el cadastre, en plena guerra europea, i Espanya és abocada a un conflicte internacional perquè les potències protesten d'aquesta maniobra; diu a les gents que amb les divises estrangeres adquireixin papers industrials i reben; fa l'organització del suro i tornen a rebre; creu que no vindrà la República, i és a les portes de casa seva; escriu cartes a Primo de Rivera per resoldre el problema del Marroc i el problema s'agreuja; diu als seus amics que acceptin la Constitució de Primo de Rivera i Primo de Rivera cau del poder... I la gent segueix dient: —Quin home! Quin geni! Quina figurassa!

La carta del senyor Cambó ha posat una riulla grassa a tot el país. Però, d'on surt aquest fantasma? Ja no se'n recordaven. I resulta que el senyor Cambó fins fa de repartidor de felicitacions. Però les seves felicitacions fan l'efecte de les del vigilant i l'escombriaire pels volts de Nadal. Vés a buscar la propina. Ha viscut de lluny el procés de l'Estatut. Aquella autonomia que predicava amb la mateixa bona fe que el "pavo republicano" del senyor Lerroix. I ha volgut dir-hi la seva. Ara resulta que el senyor Azaña sentia defalliment i que era el senyor Bello el que el mantenia. Perfecte. Com que ho diu el senyor Cambó, és d'esperar que s'ho creurà el senyor Pol. Quina manera de dir poca-soltes! I aquests homes són els que en el país feien efecte ara fa deu anys? El senyor Cambó podia passar com un il·lustre polític davant del senyor ex-comte de Romanones o del senyor Bergamín, però a hores d'ara, ja cal una mica més de serietat i de seny per a passar a primera ratlla. El senyor Cambó és un dels fracassos de Catalunya. Així com del senyor Lerroix, ara fa uns mesos totes les classes rectores n'esperaven la salvació i ara ja no n'esperen res. Així passa amb el senyor Cambó. L'home que té totes les dots d'un encantador de serpents i que fins toca la flauta amb cert gust artístic, ha estat el summum de la política catalana i ara ja no n'és res. Ha tingut un poble darrera i no ha sabut què fer-ne. L'ha desfet i l'ha desorganitzat. I el curiós és que ara d'aquell home fort, categòric, vertical, recte, propulsor, dinàmic, dictadoràs gairebé, els amics que l'estimen i que volen cercar una excusa per als seus fracassos continus, el volen fer passar com un home dissortat que no té fortuna en la gent que el volta. I que la culpa de tot el que li passa és la gent que el segueix. És a dir que tot l'ensulcament moral del senyor Cambó no seria del senyor Cambó, sinó dels secretaris, secretariats, secretariassos, secretariables, secretariats que posseïx i que l'han informat malament. D'aquell Cambó que manava i imposava un criteri en voler fer un ésser feble atent a les suggestions del primer que arriba del carrer. Homes, no! Fins per la mateixa consistència moral del senyor Cambó. El senyor Cambó sí és ell, amb els seus fracassos, continus, sistemàtics, admirables, deliciosos, sempre serà un senyor Cambó categòric i rectilini — rectilini en el fracàs, però rectilini —. Ara, si ens volen vendre un Cambó tortuós, pobre home que es deixa ensorrar pel primer amic o parent que se li posa al davant, ja no sabem pas que en farem del senyor Cambó... Fins faran quedar malament al senyor Pla (Josep), que li ha fet una obra monumental per a dibuixar-lo com un tipus sistema Lenin o Mussolini...

—Són la gent que el volta... — sentireu a dir aquests dies. I això no s'hi val. El senyor Cambó és que encara viu en el passat. És que ha vingut d'un llarg viatge i creu que tots els amics tenen la mateixa posició que quan se'n va anar. És de la gent que creu vint anys després de llunyania que a Canaletes donen xarops per cinc cèntims i que a la Font del Gat venen anissos amb aigua i que es canten les mateixes havaneres i que a la gent jove i eixalabrada se la tracta de "nye-bit!".

El senyor Cambó ha dit "nye-bit!" i la gent ha esclafat a riure. Ha sortit amb barret de copalta i levita. I un minyó de la cantonada li ha dit:

—Ep, tu, afaitat!
La barba, la barba és la que en té la culpa!

LLUCIA VINYES.

El «Centre Català», de París, prepara una expedició a Barcelona amb motiu de la vinguda del cap del Govern

París. — El Centre Català, de París, plenament compenetrat de la importància que revesteix l'aprovació de l'Estatut de Catalunya, ha organitzat una vetllada patriòtica per al dia 17 d'aquest mes, en la qual es llegirà l'esmentat Estatut i els discursos pronunciats amb

aquest motiu pels prohoms de la política espanyola.

Per altra part, accedint als desigs manifestats pels membres de la Colònia catalana de París, ha organitzat, amb la cooperació tècnica dels Viatges Ibèria, un viatge en corporació per als dies 24 i 25 d'aquest mes, amb el fi de retre homenatge al president del Consell, senyor Azaña, i al president del Govern de la Generalitat de Catalunya, en ocasió tan assenyalada.

Pel Centre Català de París s'han cursat invitacions a totes les Societats catalanes de França,

LA DESCATALANITZACIO D'ANDORRA

Des de fa dies, arriben a nosaltres queixes de la campanya de descatalanització de què és objecte la República d'Andorra, en la qual pren cada dia més peu la influència francesa. Aquell mínuscul Estat, tan essencialment català, deixa d'ésser-ho de mica en mica. França ha estat encarregada recentment de confeccionar un Codi civil per a ús dels habitants de la Vall i, també França, ha nomenat el personal de Correus i Telègrafs, organitzant els serveis a l'estil del seu país i posant en circulació un segell de la República d'Andorra fet a França.

No és el nostre propòsit detallar pas a pas la invasió persistent de la influència francesa en les valls d'Andorra. Cal només palesar la coincidència de què aquesta acció per part dels francesos s'ha fet més intensa d'ençà que ha començat a parlar-se de l'autonomia de Catalunya. Sembla talment que hi hagi un propòsit decidit de substreure la petita República d'Andorra a la influència catalana. Com és sabut, els poders del President d'Andorra, nomenat Síndic Procurador General a la Vall, són limitats pels drets dels prínceps del petit Estat, que es parteixen el bisbe espanyol de la Seu d'Urgell i el president de la República francesa. Aquest delega les seves funcions de patronatge al Prefecte dels Pirineus Orientals, el qual, ben al revés del que passa amb el co-príncep espanyol, es preocupa extraordinàriament de la seva tasca vetillant perquè cada dia sia més palesa la influència francesa a la Vall.

A més del dit, se'ns diu, que una poderosa empresa industrial francesa és la que té al seu càrrec la construcció de carreteres que uneixen Andorra amb França. Ha començat la construcció de les grans rutes per automòbil que, passant per l'Hospitalet, faran possible el fàcil accés dels francesos a Andorra. Una societat concessionària de forces hidràuliques, ha començat l'explotació de la més gran riquesa de la Vall, i per assegurar l'ordre entre els obrers, s'ha constituït una petita milícia, la primera gendarmeria d'Andorra, el cap de la qual ha estat conferit a un policia francès. A més, França ha obtingut l'obertura d'una oficina de Correus a Andorra servida amb personal francès i subvenciona el Consell General per a obres d'ensenyament i de beneficència.

França no amaga el seu propòsit d'atreure a la seva influència la República d'Andorra. "Demà — ha dit un rotatiu parisenc — la força i la llum seran distribuïdes per tot arreu, els camions portaran la fusta dels boscos i les velles mines de ferro podran ésser novament explotades. Llavors, entre França i Espanya hi haurà un problema a resoldre, car una vida més activa a Andorra no permetrà la subsistència del compliat règim de la Co-sobirania. Andorra serà francesa o serà espanyola."

Davant d'aquest esdevenidor, França es prepara i treballa activament. En canvi, el bisbe de la Seu d'Urgell, Dr. Guitart, dorm beatíficament sense preocupar-se que Andorra sigui catalana, ço que vol dir que sigui espanyola. Això fa pensar en la impudència, en aquests moments polítics, que sia un bisbe — que avui, amb la separació de l'Església i de l'Estat, no està subjecte a dependència del Govern — el que hagi d'exercir les funcions de co-administrador de la República d'Andorra. Creiem que aquest anacronisme ha de desaparèixer i que ha d'ésser l'Estat o bé per delegació la Generalitat, la que vetlli pels andorrans i ensems perquè la influència catalana a aquell país, basada en la història i en la tradició no desaparegui. De no fer-se així, França aviat haurà avançat uns passos més dins de la Catalunya.

JOSEP GRAU I JASSANS.

EL DIA 24 A BARCELONA

El senyor Azaña vindrà acompanyat del ministre de Finances, Marina i Agricultura

Madrid, 17. -- En el Consell de ministres d'ahir es tractà ampliament del viatge que farà a Barcelona el cap del Govern el proper dia 24 amb motiu del lliurament de l'Estatut de Catalunya.

Segons sembla, s'acorda que acompanyin el senyor Azaña els ministres de Marina, de Finances i d'Agricultura, per tal que sigui més nombrosa la representació del Govern.

Sabem que a Madrid hi ha una gran expectació i que són molts els diputats que volen venir a Barcelona acompanyant el senyor Azaña.

NO SERA TANT

L'ex-comte de Güell declara que ha perdut les tres quartes parts de la seva fortuna

L'ex-compte de Güell, regidor de l'Ajuntament de Barcelona, va declarar ahir a un periodista que, amb l'aplicació de les noves lleis, havia perdut les tres quartes parts de la seva fortuna.

No serà tant. L'ex-compte de Güell ha tingut sempre una certa afició en fer el pobre...

Ha afegit l'ex-alcalde de Barcelona, que per mor de la inquietud social, les seves finques li han produït enguany, només la meitat de la producció de l'any passat.

Malgrat això, podem assegurar que l'ex-compte de Güell segueix éssent milionari... El qual no constitueix pas cap argument en contra les lleis socials de la República.